

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXXX. An Christi & Sanctorum imagines rectè colantur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

Vt Eruditio ocularis rudium, Excitatio charitatis in Deum & Sanctos; Exemplum; memoriae Christi & Sanctorum custodia, Confessio fidei. &c.

Atque ista de usu imaginum: iam de Cultu.

QVÆSTIO LXXX.

An Christi & Sanctorum imagines rectè colantur?

LUTHERANI iuxta & CALVINIANI id cum diris execrationibus pernegant, multis nixi mendaciis: Vt videre est in meo *Mendace Antipap. part. 1. q. 7.*

SVADENT istis. 1. Cultus simulacrorum seuerè vetatur, *Exod. 20. Deut. 4. Rom. 1.* Non quòd Iudæi ac Gentes idola ipsa pro Diis haberent; cum in iis Deum verum colerent: sed quòd nollet sic coli Deus: quantò minus Sanctos coli patitur? Id quod pluribus docere laborat Calvinus apud *Bellarmin. cap. 10. quæ c. 13. 14. 15. 16 &c.* refelluntur: ea huc reddere pretium non est. 2. Imago est idolum, & contra: ergo prohibita.

AUTOR. I. Respondeo istis: Iudæi vocabant idola Deos: *Exod. 31. Fac nobis Deos.* Iudicum 18. *Deos meos abstulistis.* Item Ethnici: *Dan. 5. Laudabant Deos suos aureos, æreos: &c.* 2. Iudæi factò vitulo Deum sunt obliti verum, *Deu. 32. Psal. 105.* 3. Iudæi in idolis non intendebant colere vnum verum Deum: quia Deum corporeum quarebant: & Ægyptio vitulo similem, dicto Apim. &c. Vide *Bellarmin. c. 13. &c.*

AD II. Imago est vera rei similitudo; idolum falsa, quia est rei quæ non est: & non principiò, sed denique serpens colebatur.

II. Cùm apparatus ipse vsusque sacrarum imaginum multiplicem habeat commendationem, vti patet; & Scri-

pturæ Autoritatem; de qua etiam in *Antichristo part. 1. quæst. 24.* idcirco & Cultum Deo in Sanctis suis per eas, vt per signa, exhibitum esse sanctum oportere necesse est.

III. Ita verò omnis retrò tenuit, tradidit, defenditque veneranda Antiquitas, testibus Conciliis sacris Generalibus: vt Synodo VI. & Conc. Romano anno 733. &c. apud *Bellarmin. l. 2. de Sanctis c. 12.* Et si tempore Iconomachia quædam conciliabula Sanctos, ipsorumque iconas impugnarint, ramen ait verè August. l. 2. de bapt. c. 3. *Concilia particularia plenariis sine dubio cedere debent: Vt duo Constantinopolitana & Francofurtianum.*

Huc communis S. Patrum accedit consensus istum in sensum Lactantii de Passione Domini:

Fleete genu, Lignumque Crucis venerabile adora.

IV. Quot, quantis, quam illustribus Deus miraculis qua Vtum, qua Cultum S. imaginum adprobavit? Ad Hæmorrhoidiæ imaginem herba excrecens omni morborum generi medebatur, teste Eusebio *lib. 7. hist. c. 14.* Iuliano eandem remouente, suamque substituente, hanc de cælo diffregit ignis, capite procul proiecto. Id quod Christi statua accidisse mentiuntur Magdeburgenses *Centur. 4. c. 13.*

V. Homo est honorabilis, quia imago Dei est: ergo & Christi ac Sanctorum imagines. Quod enim vni conuenit, quia imago est, id omnibus imaginibus conuenire necesse est. Ratio autem cultus est representatio: hæc si Sancti est, is religiosus est; hæc si ciuilis, & is ciuilis est. Ita-

Itaque finis determinat cultum imaginis; non qualitas imaginis in homine vivo, aut in statua intenfili.

VI. Imago Regis est venerabilis, quia Regis est; ergo & Christi, & Sanctorum. Item est capax iniuriæ ac contumeliæ: ergo & honoris.

VII. Iustè idola destruxit Theodosius; quia falsorum erant Deorum: ergo verè Sanctorum icones iustè colit Christianus.

VIII. Iconomachi fuerunt Iudei, aut Mahumetani, aut Nicromantici, aut Hæretici, id est, impii, athei: At defensores imaginum viri Sancti. His igitur, nō illis credendum. Nec enim Deus per inimicos Dei docet Ecclesiam Dei. Nam *qui non colligit mecum, dispergit.* Luc. 11. Odit autem diabolus imagines; sunt igitur iconoclastæ ex parte diaboli. Vide Bellarm. & meam *Genealogiam part. 1. quest. 24.*

QVÆSTIO LXXXI,

Quatenus Christi & Sanctorum imagines sint colenda?

LVTHERO-CALVINISTIS, si velint, informandis; Orthodoxis confirmandis, fit quæstio hæc. Quiddam honoratur trifariam, Per se, vel per Accidens: Propter se, vel aliud: Propriè, vel impropiè. 1. *Per se*, rei suppositum, cui inest ratio venerationis: Vt Rex per se, vt quis: Regia dignitas, per se honoratur, vt Qua: Purpura per accidens. 2. *Propter se* res honoratur, cuius ratio venerationis non aliunde Pendet: Vt rationalis natura. *Propter aliud* ea, cui inest ratio honoris, sed quæ ab alio

dependeat: Vt imago Christi vel Sanctorum. 3. *Propriè* honoratur, quod verè sui ipsius ratione honoratur: *Impropiè*, quod loco alterius colitur. Vt cū funus per statuam alicui ducitur, absente corpore: Ceu Traianus mortuus triumphavit Romæ, statuâ circumnectâ. Ex his subiectas asserimus conclusiones.

I. *Imagines Christi & Sanctorum veneranda sunt non solum per accidens & impropiè; sed etiam propriè, scilicet vt terminent ipsa venerationem in se, non tantum vt vicem gerunt exemplaris.* I. Quia Conc. VII. act. 7. dicit esse venerandas; sed nō latriâ. 2. Quia quod dicitur impropiè, potest simpliciter negari: si ergo impropiè solum venerandæ forent imagines; posset simpliciter negari sic venerandas; quod Conc. VII. damnat. 3. Decernit idem, esse venerandas, vti Euangelium, & sacra vasa. Quia eis inest quid sacrum, scilicet imago, & dedicatio facta cultui diuino.

II. *Non sunt imagines adoranda latriâ propriè; impropiè tamen & per accidens potest coli.* vt prototypon; dū pro exemplari accipitur imago, & cultus mente refertur ad exemplar: Ita *D. Tho. 3 q. 25. a. 3.* Idque non ratione materiæ, aut formæ; sed solius actualis representationis.

III. *Nulla imago per se & propriè, eodem adoranda est cultu, quo exemplar ipsum.* I. Sic Concilia, & Patres. 2. Quia latria soli Deo sic debetur. Exo 20. *Deos aureos & argenteos non facietis mecum.* Quia imago est inferior exemplari: ergo nec cultu latriæ est colenda pari. Non cultu interno; qui est apprehensio vt

R pri-